

Etcetera: Jullie werken als eerste grote theaterhuis met productiecontracten. Ongewild kan dat als effect hebben dat ook andere theaterhuizen en gezelschappen dit voorbeeld gaan volgen.

De Ruyck: Je moet wel goed begrijpen dat wij nu in een overgangsfase zitten. We hebben ervoor gekozen om de twee bestaande werkingen stop te zetten om ruimte te creëren voor een nieuw beleid. Waar we nu staan is een tussenstap in een evolutie, waar men ons niet op mag taxeren. Het zal wel nog twee of drie jaar duren vooraleer het nieuwe project vorm heeft gekregen. Na acht maand werken kan je nog niet vastleggen wie slechts een passant is en wie hier vast wil werken. In die zin kunnen wij op dit ogenblik niet exemplarisch zijn voor een ideaal sociaal beleid.

Etcetera: Zeg je hiermee: artistieke opties hebben onvermijdelijke sociale implicaties?

De Ruyck: Er is onbetwistbaar een interactie tussen een artistieke en een sociale optie. Volgens mij houdt de artistieke optie in zijn zuiverste vorm totaal geen rekening met de sociale realiteit. Het is de taak van het management om die continu mee onder de aandacht te houden. Als je een productie maakt, gaat het alleen over het artistieke product, over de kwaliteit van de voorstelling en niet over de vraag of iemand al dan niet tewerkgesteld is. Maar tewerkstelling is uiteraard een even duidelijk aspect van de werking. Ik denk dat het management van een theater – en dan praat ik ook sectorieel – grote inspanningen moet doen om mee te bouwen aan een goed evenwicht tussen het artistieke en het sociale. Maar nogmaals: men moet rekening houden met de specificiteit van deze sector, die inhoudt dat een compleet vlakke loopbaan binnen één gezelschap op dit ogenblik volledig achterhaald is door de feiten. Deze realiteit noopt tot het ontwikkelen van nieuwe inzichten over hoe we daarmee moeten omgaan. En dat is niet evident. Ik heb de oplossing ook niet in mijn mouw zitten. Dat kan je niet oplossen binnen één gezelschap. We moeten er sectorieel over nadenken. Het is heel moeilijk omdat het springerige karakter van de carrières tegelijkertijd een kwaliteit is.

Etcetera: Hebben kunstenaars volgens jou een apart sociaal statuut nodig?

De Ruyck: Volgens mij niet. In essentie gaat het over de sociale bescherming van de arbeidende artiest. Met de bestaande statuten, nl. werknemer – arbeider of bediende – en zelfstandige, heeft men eigenlijk de werktuigen in handen om dat op te lossen. Men kan het werk van iemand definiëren door hem in één van die statuten onder te brengen. Het sta-

tuut van zelfstandige is op dit ogenblik niet mogelijk voor een podiumartiest omdat het KB van 1969 dat niet toelaat. Men zou dat kunnen toelaten onder welbepaalde voorwaarden, namelijk als de economische realiteit duidelijk wijst op zelfstandigheid. Men zou ook het statuut van zelfstandige in bijberoep moeten accepteren. Het is perfect denkbaar dat iemand een beroep heeft – binnen de sector of erbuiten – waar hij als werknemer tot de sociale zekerheid kan toetreden en daarnaast sporadisch andere activiteiten uitoefent als zelfstandige in bijberoep. Bijvoorbeeld: iemand werkt in een schoenenbedrijf en treedt daarnaast sporadisch op als amateur-muzikant. Zo iemand moet nu ook in dergelijke nevenactivi-

Stefaan De Ruyck: Men heeft tot nu toe onvoldoende nagedacht wat het betekent: loyaliteit ten aanzien van een gezelschap, dat in ruil voor die loyaliteit ook een zekere continuïteit aanbiedt. Daarbij moet men dan rekening houden met de realiteit zoals die op dit ogenblik is, namelijk dat er een aanbod van buitenaf bestaat en dat dat onvermijdelijk is.

teiten werknemer zijn.

Daarnaast heb je het statuut van de werknemer. Het onderscheid tussen bedienden en arbeiders is bijna helemaal weggefallen. Bijna alle werknemers in de sector, ook het merendeel van de technici, zijn bedienden. Hier is het statuut in principe bruikbaar om de nodige sociale bescherming te bieden. Men zou alleen een aantal aanpassingen moeten doen, bijvoorbeeld inzake de toegang tot de werkloosheid. Nu is de toegang gekoppeld aan een bepaald aantal dagen binnen een bepaalde referentieperiode en naarmate je ouder wordt moet het aantal bewezen dagen groter worden. Het probleem stelt zich voor heel wat acteurs die regelmatig werken dat ze – door de ‘gaten’ tussen diverse contracten – niet aan dat vereiste minimum aantal dagen komen en dus op de minimale werkloosheidsuitkering blijven zitten. Als men de toegang tot de sociale zekerheid wat zou vergemakkelijken, rekening houdend met de specifieke werksituatie van de mensen in deze sector, zou het probleem opgelost zijn.

Syndicaat

Etcetera: Zijn de vakbonden actief aanwezig binnen de theatersector?

De Ruyck: We hebben toch de CAO Podiumkunsten afgesloten met de syndicaten. Dat was een bijzonder langdurige onderhandelingsprocedure, maar we zijn er uitgeraakt. Daarnaast zetelen we regelmatig met de syndicaten in het paritair comité. Dat is het nationaal orgaan waarbinnen sociaal overleg gevoerd wordt tussen vakbond en werkgeversfederaties, zowel voor Wallonië als voor Vlaanderen. Dat gebeurt in het ministerie van Tewerkstelling, onder voorzitterschap van een ambtenaar van dat ministerie. De werkgevers hebben er veertien mandaten: zeven voor Vlaanderen en zeven voor Wallonië. Van die zeven mandaten heeft de VDP er zes. De Belgische Schouwspelvereniging, een nationale organisatie, heeft één Vlaams en één Franstalig mandaat. De (Vlaamse) vakbonden, met wie we de CAO Podiumkunsten hebben afgesloten, zitten ook in het paritair comité en daar praten we nu grondig mee over een nieuwe CAO voor orkesten en ensembles van musici.

Etcetera: Zijn er veel acteurs aangesloten bij een vakbond?

De Ruyck: Dat weet ik niet. Dat moet ik ook niet weten. Ik heb er geen enkel probleem mee dat er een syndicale werking bestaat binnen het theater. Een syndicale werking wordt heel vaak geassocieerd met een logge, ambtelijke, werkonwillige atmosfeer. Men heeft een heel oud idee over syndicalisme binnen het theater, namelijk het klassieke verhaal van muzikanten die repeteren van 13 tot 15u en die midden in de symfonie hun strijkstok neerleggen omdat de repetitietijd voorbij is. Maar mijn idee van syndicalisme is dat we praten over een vrij grote en complexe tewerkstelling binnen een sector met springerige carrières. Ik vind het goed dat daar overleg over bestaat en dat ook de werknemers daarin vertegenwoordigd zijn. In die zin ben ik er zelfs vóór dat theatermakers zich syndiceren en dat er dialoog is tussen de werkgevers en de vertegenwoordigers van de werknemers, zijnde de vakbondssecretarissen. Het kan alleen maar goed zijn dat er op sectorieel niveau gepraat wordt.

Etcetera: Bij de vorige verkiezingen stond je op de sp-lijst. Kan de politiek cultuur versterken? Kan ze ook op sociaal vlak dingen realiseren voor de kunstenaars?

De Ruyck: Vorige keer heb ik me voor die lijst geëngageerd, niet als lid van de sp, maar als onafhankelijke, omdat ik toen vond dat het sociaal-democratisch gedachtegoed zwaar onder druk stond door een stomiteit van de sp-top. Ik wou helpen vermijden dat het gedachtegoed zou weggevaagd worden door een incident de parcours, bij wijze van spreken. Op dit